

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Desbaterea creditului de pacificare în dieta Ungariei.

Fiindcă îngustimea coloanelor nu ne permite a reproduce pe larg desbaterea întreagă, care dealtmintea este prea interesantă ca să fie trecută cu vederea, venim acum, deși mai târziu, și dăm un estras din trînsa.

Începutul îl face raportul comisiunii. Raportorul majorității Ludovic Lang recomandă în șed. dela 15 Maiu nou proiectul prezentat spre primire, și susține, că delegațiunea a fost competentă a vota speșele făcute pentru fortificări, poduri și repararea stradelor. În ce privește speșele de resboiu, n'a fost delegațiunea competentă, ci dieta.

Carl Eötvös, raportorul minorității, care prezentase vot separat, susține că delegațiunea n'a fost competentă, și că a călcat legea, și ca atare e culpabilă. El combate aserțiunile lui Lang prin argumentul că ori ce cruceriu spesat, trebuie să scie statul pentru ce l' spesează, și că d. Lang n'a documentat nimic din aceea ce a susținut. În ce privește ocuparea mai departe a Bosniei își exprimă temerea, că aceasta va costa încă mult pe statul nostru.

După mai multe vorbiri contra competenței delegațiunii și anexării Bosniei, ia cuvântul Michail Polit, (a cărui cuvîntare am reproduc-o în Nrii 53 și 54.)

La cuvîntarea acestuia Ministrul președinte Tizsa cearcă se demonstreze, că cele șise de Polit sînt presupuneri nebasate. El din partea sa nu recunoaște corectitatea progroșticului lui Polit și adaugă, că unele elemente nu sînt mulțamite cu politica Ungariei, dar nu numai de acum dela cucerirea Bosniei, ci de când s'a restaurat constituirea Ungariei.

În ce privește ocuparea Bosniei Tizsa e de părere că această țeară dimpreună cu Erțegovina au aruncat totdeauna scînteii; și că trebuie focul să se stingă acum cu desevîșire.

Ca se nu se întempe și cu Ungaria, ca cu Turcia, după cum spunea D. Polit, Ungaria trebuie să rămână în credința vitalității sale, pentru că sîmînția maghiară numai în ideea statului maghiar poate să-și afle garanța.

În ședința din 16 Maiu n. rostî deputatul Albert Nemeth o cuvîntare interesantă, în care combate aneșarea Bosniei din motivul că ea stoarce finanțele și în chipul acesta periclitează esistența patriei. „Rescoala din Bosnia nu e încă sugrumată; ea se întărește sub cenușe, până ce la ocașiune bună va isbucni într'un foc mistuitor. Ce a șis referențul Lang, continuă D. Nemeth, nu a fost documentat nici pe departe.

În ce privește politica de pacificare ea nu ne va duce la scop. Guvernul trebuia să prezenteze cestiunea monarchului. Președintele Tizsa aceasta n'a făcut-o. Toate, pentru că nu se poate observa nici un pas luat de D. Tizsa în această afacere, se întemplă pe dos. La noi drepturile unui deputat

sînt călcate în picioare din cauză că avem în fruntea noastră pe un om superb, pofitor de onoare și îndrășneț, care jertfește interesul public pentru interesul privat. Un om, care pentru susținerea partidei sale întrebunțează mijloace cu totul tot neiertate. Și ca se vî convingeți despre acest eștraordinar parlamentarism ca se demonstrez cele șise voui aduce unele casuri concrete.

Apoi aduce 4 casuri înainte, prin care vrea sa constate mijloacele de care s'a folosit guvernul pentru susținerea partidei sale și face următoarea propunere: 1. Să esmită o comisiune, care să cerceteze lucrul cu deamenutul 2. În comisiune să fie câte 2 deputați din fie care partidă 3. Deputatul invinováțit să dea informațiuni detaliate asupra cestiunii.

M. Președinte Tizsa, să scuză, combatând casuri din cele pomenite de D. Nemeth și afirmând, că două din cele 4 nu cad în resortul său ci a ministrului de finanțe.

Acesta din parte-și nu află nici o necorectitate în purcederea sa de până acum.

În ședința din 17 Maiu.

Deputatul Emeric Naray se pronunță pentru votul separat al minorității; ear' Alesandru Dárday ține de necesară ocupațiunea Bosniei și Erțegovinei, nu este însă nici pe departe mulțamit cu administrarea de până acum a acestor provincii, din care cauză apelează la ministrul președinte Tizsa, care va lucra pentru ameliorarea administrațiunii.

După deputatul Dárday luă cuvîntul Desideriu Szilágyi, care în o cuvîntare lungă și foarte interesantă espuse în mod sistematic părerile sale asupra cestiunilor, în privința cărora decurgea desbaterea: Înainte de toate se pronunță D. Szilágyi contra competenței delegațiunii de a vota sume de bani pentru acoperirea diferitelor spese.

După convingerea sa delegațiunea a trecut preste competența sa așa încât concludul ei nu mai poate susta într'un stat ca Austro-Ungaria.

Camera era datoare a îngrijii de acoperirea speselor făcute cu ocuparea Bosniei și Erțegovinei, și tot camera e chemată acum a pune margini delegațiunii în lucrările sale prin aceea, că va denega acoperirea speselor.

De cum-va se primesce proiectul delegațiunii, se calcă în picioare articolul de lege 12 din 1867, prin care se constată pe deplin, că votarea speselor pentru ridicarea de casarme și fortificațiune compete delegațiunii numai atunci, când acestea se vor face în monarchie; Bosnia însă e o țeară esternă, și prin urmare ridicarea de casarme și alte zidiri publice nu compete de loc delegațiunii. Din cele espuse — continuă dl Szilágy — se vede că delegațiunea a călcat legea, și dacă guvernul tot mai susține contrarul atunci avem la mână un document, că, șeu, e imposibil a crea legi într'un stat, unde însuși guvernul nu le ia în considerare. Această procedură pericli-

tează instituțiunile noastre constituționale; și, dacă se observă așa ceva datorita ori cărui adevărat deputat este a stârpî periculu din rădăcină.

După acesta trece D. Szilágyi la politica ocupațiunii, pe care încă o combate afirmând parte că prin o astfel de politică să sguđue dualismul, parte să slăbesc finanțele.

Caracterul și pozițiunea populațiunii din țările ocupate — șice D. Szilágyi e de o astfel de natură încât mijloacele, care le am întrebunțat până acum, nici odată nu ne va duce la scop. Nu pentru că ele nu vor sugruma revoluțiunea, ci din contră o vor învăpăia. După părerea sa cel mai bun mijloc de a ocupa și a ține ocupate provinciile Bosnia și Erțegovina, ar consta în: a ridica institute de creștere, școli și altele, tot atâtea mijloace, prin care s'ar putea schimba mai mult sau mai puțin natura populațiunii provinciilor respective. Numai atunci, mai poate încăpî vorbă despre ocupațiune! Durere însă — Ungaria n'are destui bani spre a ridica astfel de institute a casă în interesul său, unde încă nu sînt de prisos. Și apoi — continuă D. Szilágyi, — ce logică ar fi aceea, că ne avînd Ungaria destui bani pentru sine, se dea pentru alte provincii, a căror ocupațiune și așa — după cum s'a putut vedea până acum e numai un ideal.

În urma celor premise, deputatul Szilágyi face următoarele 2 propuneri:

1. Bine voiască camera a decide, că proiectul de lege referitor la acoperirea speselor extraordinare a resboiului din 1882, din care o mare parte din suma cuprinsă s'a votat prin delegațiune pentru ridicarea de edificii publice în țările ocupate, după art. de lege 6, 1880 cade în resortul legislativelor din ambele state ale monarchiei în general camera nu-l primește. 2. În ce privește politica, care până acum a stat sub responsabilitatea și influența guvernului unguresc, camera să pronunță, că de oare ce această politică contribuie la nimicirea dualismului, de oare ce stoarce puterea materială a Ungariei și amenință cu zădarnicire regularea finanțelor: guvernul e avisat ca cât mai curînd să afle o cale pe care s'ar putea subtrage din politica ocupațiunii.

În ședința din 19 Maiu deput. Mauriciu Jokai, după ce arată în câte va cuvinte începutul începuturilor resboiului din 1882 combate aserțiunile D. deputat Szilagy, să pronunță pentru primirea sumei votate din partea delegațiunii, exprimîndu-și tot odată și dorința, ca guvernul să afle o idee prin care ar putea eși statul din pericol!

(Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, în 19 Maiu.

Ocuparea postului de ministru comun de finanțe este încă o cestiune pendentă. O foaie vieneză afirmînd că pe Szlavy la constrîns să dimisioaneze „partida militară”, care pre-

cumpănesce în toate întrebările ce privesc afacerile provinciilor ocupate, își pune întrebarea, că va fi în stare, Kallay ca să pășească în contra acelei partide. Cu respunsul la această întrebare foaia vieneză rămîne datoare, însă și întrebarea singură este destul de semnificativă.

Rusia lucră la șanțuri în Polonia, Germania își fortifică porturile din marea ostică. Deosebit se întărește cetatea Kiel din Schleswig-Holstein. Întrarea cea îngustă a sinului Kiel este fortificată cu patru forturi. Din partea de cătră uscat cetatea se transformează în o fortareată de dimensiuni mari. Un drum de fer strategic se va clădi dela Rostock până la Stralsund de o lungime de 44 kilometri. Odată aceste toate făcute, litorarul ostic este încins cu o linie de drum de fer și tunurile cele grele, care au operat într'una din șile la Memel, șice „Post” din Berlin, vor tuna într'una din șilele mai de aproape, dacă va fi de lipsă, dinaintea Wismarului.

„Mesagerul istoric” rusesc publică în fasciculul său din Aprilie sub titlul „Resboiul nostru viitoriu” o epistolă militară-politică a căpitanului de cavalerie Krestowsky în șuita regimentului de ulani varșoviani de gardă. Krestowsky șice că Rusia, afară de Muntenegru, nu are alți aliați. El nu ține compt nici de Francia, carea s'ar pută eventual mulțami cu Luxemburgul, nici de Slavii din armatele inimice. Acestia s'ar bate cu Rusii ca și în Erțegovina. Rusia se poate rădîma numai pe puterea poporului său și pe teritoriul ei șterp și pe procedura ei probată, nimicînd tot în urma armatelor în retragere.

După aceste spunînd că bancherii din afară încă ar avea se suferă mult din cauza retragerii în chipul acesta, mai adaugă, că Rusia ar organisa guerile mici în dosul armatelor de invasiune. În șferșit recomandă Germaniei să se alieze cu „Rusia cea vie”, pentru că va fi mai priincios pentru dînsa decăt dacă se va alia cu puteri de pe patul morții.

Alegerile suplinitoare în Serbia au dat 45 deputați opoșionali și numai 5 pentru guvern. „N. fr. Pr.” susține că crisa în cabinet este neîncungiurată.

Crisa egipteană care se credea delăturată eară este acută.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”

Reghinul-săsese, 26 Maiu 1882.

(Călătoria Escel. Sale archieppului și metropolitului nostru.)

Șcirea despre trecerea Escelenței Sale Dlui Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul prin Reghinul săsesc în călătoria ce o face la Cosna pentru sînțirea bisericii de acolo, ne a pus și pre noi într'o mișcare nouă preaplăcută. Au trecut mult timp de când aceste regiuni n'au fost călcate din partea Arhierilor nostri ortodocsi-orientali, și oamenii din părțile aceste, căți numai au putut auđi despre această călătoria, au alergat ca să

întimpine pre Înaltul prelat bisericesc cu bucurie extraordinară.

Precum sciți, pre la noi neguțătoria de plute dă mult lucru omenilor, și aceea tocmai în zilele trecerei Escelenției Sale curgea mai cu tărie, pentru că Ddeu ne rourasă cu o ploaie bună, ce favorisează transferarea plutei, de unde toți bărbații — ba încă și femeile de suflet se afla sburând cu plutele pe apă către Lipova, — așa cât era teamă, că abia se va afla cineva, care se primească pe Înaltul călătoriu, — primindu-se și așa aci scirea despre această călătorie, numai cu o di mai înainte. Primirea Escelenției Sale în Reghinul săsesc — pre lungă tot timpul plutăritului și a celui de câmp, a fost spre mulțămirea generală. Nu numai civii cei de credința noastră ortodocsă au luat parte la sərbătoarea de întimpinare, ci și ev. luteranii (sasii) gr. cat. și catolici prin bărbații lor mai distinși, preoți și laici.

Protopresbiterul G. Șagău au trimis pe unul dintre preoții săi — Ioan Branea — tocmai la gară în Oșorheiu cu caleasa trasă de 4 cai negrii, anume pentru Escelența Sa; ear în Gerneseg pre protopresbiterul onorariu Iosif Brancovan și avocatul Michail Orbonaș — spre a-l întimpina. În comuna învecinată a Reghinului — Petelea — l-au întimpinat călăreții. — Imediat lângă Reghin au fost bineventarea sərbătorească — principală a Escelenției Sale. Aci preoțimea ortodocsă-orientală cu mulțimea poporului întimpină pe Escelența Sa cu un însuflețit discurs de bineventare, rostit de Protopresbiterul tractual Galation Șagău, la care Escelența Sa răspundând cu cuvinte călduroase, îndeamnă pe toți a trăi în frățietate și armonie și a lucra fie care la postul seu pentru binele obstesc. Protopresbiterul gr. cat. M. Crișan, însoțit de preoțimea sa tractuală încă nu au lipsit a bineventa pre Înaltul Prelat, tot aci.

După acestea s'a pornit întreg cortegiul — prin poarta triumfală cu inscripția „Trăiască Păstoriul care dorește a-și cerceta turmasa” — până în otelul orașului Reghin. Aci — premergând visitele făcute Escelenției Sale din partea autorităților: Magistratul, în frunte cu Primarul orașului (Bürgermeister) Gölner — Judecătorul cu Bar. Conradheim, — Presbiteriul luteran cu decanul Kinn, cel catolic cu Protopresbiterul Finta, gr. cat. cu Prot. M. Crișan, ortodocs-oriental cu Prot. G. Șagău, și inteligența rom. cu adv. M. Orbonaș — sau dat un banchet (prânz) la care au luat parte 40—50 notabilități. — Toastele încă n'au lipsit și de o parte și de alta. Întrarea Escel. Sale în Reghin au fost ca un triumf. În ziua următoare dimineața la 7 oare, Escelența Sa a plecat către Bistrița.

Din fosta graniță militară. Onorată Redacțiune! În nrul 8 a prețuitului diariu, ce redactați, au apărut un articol de fond, subscris de P. Stoica referitoriu la alegerile de învățatori, care pre scurt va se dăcă: poporul fiind necult, abuzează de dreptul său, adică la alegeri își vinde și sufletul pe un ciocan de rachiu; de aceea ar fi consult, să i se detragă dreptul de alegere, și apoi consistoriul de-a dreptul să denumească pre învățatori.

La acest articol au binevoit eruditul profesor S. Popescu a-i răspunde tot în coloanele diariului dvoastră nrul 11, și cugetam a se fi terminat aceasta cestiune. Dar eată dl S. vine de nou cu o corespondență în nrul 48 susținând și mai departe cele duse de dsa, și totodată afirmând că dl S. Popescu cunoaște situațiunea scoale-

lor numai „după acte, ear în realitate foarte puțin“.

Nu voiu se mă fac apărătorul dlui P. carele la timpul său, cred că se va sci justifica înaintea dlui S. și a publicului cetitoriu, voiu numai a face cunoscut on. cetitori și opiniunea mea, cu privire la alegerile de învățatori, carele ca unul ce sunt tot într'un cerc de activitate cu dl S. poate că nu voiu cunoaște situațiunea scoalelor nu „numai după acte“ ca dl P. din Sibiu ci și după realitate.

Așa dară se încep. Dl S. crede că cu denumirea învățătorilor din partea consistoriului se vor delătura neplăcerile, cărora e espus învățatoriul din partea celor neculți și a unor caprițioși cu capul mare. Eu însă cred contrariul, adică prin o astfel de procedere, nu numai că s'ar delătura neplăcerile ci mai vartos se vor înmulți, de oare ce denumind d. e. consistoriul atare învățatori în vre o stațiune vacantă, „poporul necult“ poate să nu l'primească de fel, sub pretext, că „noi îl plătim, noi dară trebuie să l'și alegem“. Și nici poate fi altfel. Cine mă poate pe mine sili ca eu se primesc și se plătesc sluga, (? Red.) carea mi va recomand-o alții și nu pre carea o știu și o voesc eu; căci preste punga mea eu sunt stăpân.

Dl S. dăcă: că „poporul necult“ la alegeri abuzează de dreptul său, dânduși votul celor cu gâtlegi respective celora cari știu mai tare striga prin biserică, ear cei calificați sunt desconsiderați. — Va se dăcă dl S. timbrează pre cei cu gâtlegi de necalificați. Dacă e așa, atunci spre a avè tot învățatori calificați, nu ne trebuie alta decât să trimitem fiii noștri în preparandiile de stat, fiindcă acolo nu vor perde timpul într'u perfecționarea gâtlegiului, fără numai într'u deplina calificațiune.

Dar erte dl S. că — doară — și dintre cei cu gâtlegi vor fi — poate — vre unii calificați corespondând chiemării lor, de oare ce este știut, că și dintre cei cu gâtlegi nu poate competi macar cine, fără numai tinării ești din preparandiile profesionale, cari încă vor avè vr'un pic de calificațiune, ear a pretinde ca toți se fie asemenea calificați încă nu se poate. Așa dar' se lăsăm dreptul de alegere „poporului necult“ numai se nu i dăm ocaziune a alege pre cei cu gâtlegi și necalificați, va se dăcă se păzim cu strictetă §§-ii statut. org. de oare ce, după cum am mai dis, abuzurile n'ar înceta ci și mai tare ar cresce.

Aceasta o deduc de acolo; că după cum și dl S. bine va sci, fiind scoalele noastre din fost. gran. milit. comunale, inspectorii preferează a întâri — în posturile vacante — tinării ești din preparandiile de stat, după cum d. e. s'au întâmplat în comunele Petruvosila, Usdin, Satul nou ș. a., cari tineri nesciind „striga prin biserică“ firesce nu sunt bine vazuți în ochii poporului necult“, căci el nu poate cuprinde cu mintea sa a fi dascăl și a nu sci cânta.

Dar se vedem mai departe oare denumiții calificați învățatori, putè vor în adevèr face progres între „poporul necult“, după cum crede dl S.? N'ași crede, de oare ce „poporul necult“ considerându-i ca pre nisce străini, împuși apoi către aceste încă și fără gâtlegi, nu va înceta a cărti asupra lor, până când mai pe urmă, vor fi siliți a se duce de unde au venit, căci a trăi tot în ură cu „poporul necult“ încă nu se poate, fie cineva cât de calificat, și așa consistoriul nu se va ține de alta decât numai de denumirea învățătorilor.

În fine dl S. se vaieră, că protecțiunile și corteșirile dejositoare au loc în cele mai multe locuri. Dar spună dl S. la ce fel de alegeri, începând dela cel mai înalt funcționar de stat până la cel mai de jos păstoriu

din sat nu se întrebuintează în ziua de ađi amintitele protecțiuni și corteșiri? Alegerea dep. dietali ni e încă în via memorie, va sci s'au doară va fi auzit și dl S. cum promiteau și unii și alții „poporului necult“ câte toate verđi uscate.

De aceea fie asigurat dl S. că și aceste vor înceta când dnii dela putere nu le vor mai practica, fiindcă de un timp încoace „poporul necult“ au început în mai multe privințe a imita pe dnii cei mari.

o. c. u.

Cestiunea Dunărei.

Desbaterile în camera României, 1 Maiu.

Discursul

lui M. Cogălniceanu

Dlor deputați, oara rezoluțiunilor virile, oara hotărîrilor bărbătesci a sosit....

Voci: Bravo!

D. M. Cogălniceanu. La această tribună s'a proclamat unirea principatelor la această tribună s'a făcut o Românie, la această tribună s'a proclamat independența țerei, la această tribună România a încunjiurat capul suveranului ei cu coroana Regală (aplause.) Astăzi se atinge de a sci dacă toate acele voturi însemnează ceva, dacă ele sunt adevăruri, dacă avem consciință de ce am făcut, de ce suntem; că adică o națiune de sine stătătoare, un stat liber și independent, un Regat ca toate Regatele europene, adică în drept de a cere și de a face ca și la noi să se respecte ceea ce se respectă aiurea, adică suveranitatea noastră plină și întreagă (aplause prelungite.)

D-lor, 'mi-a fost dat să iau și eu parte la gena această cestiuni spinose ce se numește cestiunea Dunărei. Opiniunea mea am rostit-o destul de tare; opiniunea mea este hotărîtă despre ceea ce am făcut bine și ceace am făcut rău în această cestiune. Astăzi însă nu vine aci omul fost ministru în cabinetul d-lui Brătianu, nici fostul ministru reprezentante al țerei la Paris, ci vine dinaintea d-voastră simplul deputat Cogălniceanu, simplul român, să vorbească împreună cu alți români, cu d-voastră (aplause.)

Așa dar vă declar că nu viu aci nici ca să cer ministerului se 'mi presinte documentele diplomatice în această cestiune și numai atunci să 'mi rostesc opiniunea; nici nu viu să dau vot de blam ministerului cu încercare ca să l' restorn, dar nici nu viu să dau vot de încredere, cum s'a fost propus în cealaltă cameră! Viu numai, ca împreună cu ministrii, ca împreună cu d-voastră, să ne scăpăm țeara (aplause.)

Am avut onoare, în ședințele din urmă, să vă spun că cestiunea Dunărei, în tocmai ca și dogma noastră religioasă, este o unitate și o trinitate; tot-odată unitatea împărțită în trei hypostasuri, adică spargerea Porților de Fer, actual adițional regulând condițiunile funcționării comisiunei Europene, pe care l'am și votat și cestiunea cea mare ce este astăzi la ordinea zilei și care este însăși cestiunea Dunărei, adică regulamentul navigațiunei Dunărei dintre Porțile de fer și Galați.

Porțile de fer mai curând sau mai târziu au să se spargă.

Comisiunea europeană trăește și doresc să trăiască încă mulți ani; la gurile Dunărei, ea represintă un interes european și ca astfel doresc ca România să continue a fi alipită de acest interes european, pentru ca să ne sprigine până când vom deveni așa de tari și puternici, în cât se putem trăi prin noi înșine, astfel în cât să nu avem trebuință nici chiar de tutela Europei.

Ați vădut că în cestiunea Porților de Fer nu v'am propus nici o rezoluțiune. În privința actului adițional din început l'am votat și 'mi am permis a ve îndemna de al vota, cu toate că acest act lovesce în drepturile noastre suverane, dar nu voiam să ne impute că și în privința atributelor cam usurpătoare ale emisiunei europene, noi ne puneam în stare de rebeliune în contra Europei.

De aceea, cu resignațiune, am acceptat inspectorii streini în apele noastre am acceptat căpitani de porturi streini la Sulina, am acceptat perceperi de taxe prin casieri și controlori străini, atâtea jieniri ale suveranității noastre, însă le-am primit nevoind în contra noastră să dăm arme în mână protivnicilor noștri! Însă până aici, în al treilea ipostas al cestiunii Dunărei, în pretențiunea de a ni se răpi Dunărea, și aceasta în tot parcursul seu, nu mai putem da nimic. Aici ni se lovește într'un mod direct drepturile noastre de suveranitate, aici trebuie să ne opunem, aici trebuie să protestăm înaintea Europei că nu mai putem da. Trebuie ca Europa să se convingă că acolo ori unde am putut da am dat; ear acolo unde nu putem da, avem curagiul, avem datoria să resistăm.

Dlor, soarta celor mici este tot deauna obiectul poftelor celor mari, fie ca individualitate fie ca colectivitate.

Ce este astăzi această cestiune ce ni se impune? La întâia sa vedere s'ar părea fără însemnătate. În fapt însă ea amenință însăși existența noastră ca stat și ca națiune. La întâia vedere, ni se areta că comisiunea mixtă n'ar avea alt scop de cât în deafară de poliția de a regula afacerile de navigațiune pe o parte a Dunărei, care este traversată de nisce state tinere neexperimentate care nu înțeleg importanța cea mare a comerțiului european pe acești fluviu, și care prin urmare merită de al avea în singura sa stăpânire.

În fapt însă nu este așa; în fapt această cestiune este însuși lupta cea mare care nu datează de astăzi, este lupta între două puteri care sunt vecine cu noi. Este rivalitatea, este lupta de influență între Austria și Rusia asupra peninsulei balcanice. Acesta este adevèrul, aceasta este gena cestiunii Dunărei care purcede încă dela tratatul din Paris.

Și care este datoria noastră? Datoria noastră este ca să oprim cel puțin în otarele noastre această încăerare, această luptă de preponderanță între aceste două puteri, căci numai paralizând acest antagonism noi avem rațiune de a fi și putem fi!

Aceasta a fost scopul și al acelora cari s'au nevoit să ne facă un stat, să ne dea o rațiune de a fi. Când la congresul dela Paris, și în următoarele alcătuirii europene s'au proiectat și s'evârșit înființarea României independente, marea cugetare a fost ca să trăim prin însuși noi, ca se manșinem pacea la porțile Orientului, în deafară de ori ce influență exclusivă; căci nu uitați, în ziua când vom voi noi să ne aruncăm fie în brațele Austriei, fie ale Rusiei, noi atunci nu vom mai avea rațiune de a fi, și vom păți ce și alte state și regate au pățit!

Dlor, când ați refuzat să dați de bună voe Basarbia, ați făcut acest refus numai și numai pentru că acel petec de pământ era din partea noastră și ne era prin urmare scump? și ne era dureros să o dăm? Eu cred că era ceva și mai mult; am refuzat pentru că acel petec de pământ reprezenta garanția liberei navigațiuni a Dunărei și înlătura influența preponderantă a Rusiei asupra marelui nostru fluviu.

Puterile, prin tratatul dela Paris în anul 1856 ne-au dat aceea mică bucățică de pământ, nu ca o reparațiune a strâmbătăței din 1812, când ni s'a luat Basarbia; nu ni s'a dat pentru ochii noștri cei frumoși, ci pentru ca să se garanteze mai bine libertatea navigațiunei pe Dunăre, să se pună sub scutul întregii Europe.

Așa, vă aduceți aminte că la întălele preliminare pentru precurmarea rășboiului Crimeei Austria propunea ca să ni se dea jumătate din Basarbia, începând dela Hotin și până la Marea-Neagră.

Rusia întâmpină dăcând Europei: voiți să ne luați Basarbia ca cestiune de drept? Înțeleg atunci să ne-o luați toată, cum a fost mai înainte ca parte a Moldovei! Poate că n'ar fi fost drept se i-o luăm, dar atunci nici altul n'a trebuit să i ia înainte de noi o altă parte. Dar văd că nu puneți înainte cestiunea de drept. Cereți numai să vă dăm o parte de pământ ca o garanție pentru libertatea Dunărei. Primim, dar atunci se vă dau numai aceea bucată de pământ care este alipit dealungul gurelor Dunărei. În

acel simț, dar, Europa a tras noua linie, luând din Basarabia rusească și alipind de România o fâșie de pământ, începând dela Cotel Mării și mergând până la Alibei!

Tot în asemenea idee, aceea de a zădărnici influența Rusiei, de a se evita o ciocnire la Dunăre între ambele state, s'a hotărât înființarea comisiunii europene dunărene; proclamându-se neutralitatea Mării-Negre mărginindu-se Rusia de a avea o flotă de resboiu în Marea-Neagră, s'a voit a se lipsi de sistemul de neutralitate a Mării-Negre, și însuși gurile Dunărei, care se privea ca făcând parte din navigațiunea maritimă a mării, ca făcând parte din însuși Marea-Neagră!

În vederea acestui mare scop s'a creat comisiunea europeană, primită de Austria numai și numai pentru că contribuia a paraliza influența preponderentă a Rusiei atât în Marea-Neagră, cât și la Dunăre!

Dlor, eu sînt departe de a arunca cel mai mic blam oamenilor de stat austriaci, cari au întins pretențiunile lor de discuțiune asupra Dunărei noastre.

Fie care cetățean al unei țări, fie care bărbat public al unui stat, este dator înainte de toate a lucra pentru binele patriei sale pentru mărirea și sporirea înfloririi țării sale. Ministrii austro-ungari se silesc a activa propășirea politică și economică a Austriei a-i îndoi puterile și influența. Pentru aceea ei merită recunoștința concetățenilor lor, și însuși, noi românii nu putem să le voim rău pentru că și fac datoria de buni austriaci când ei se silesc a întinde dominațiunea chiar în detrimentul nostru!

D. G. Sefandache: Nu se admiră o nedreptate.

D. M. Cogălniceanu: Rog pe dnul Sefandache să bine voiască a nu mă întorpe. Au și noi când am putea n'am face ca Austria! Vă rog nu mă întrerupeți nu sîntem aicea se tratăm teoria drepturilor popoarelor! Dacă voiți a mă combate dvoastră om de talent, puteți a vorbi la rîndul d-voastră.

Ei bine, ceea ce fac marii bărbați de stat ai Austriei, sîntem datori și noi micii bărbații de stat român a face pentru patria noastră, încă noi trebuie să punem mai mult zel decât ministrii ai mării Austrie întocmai cu moșneanul, micul proprietar și apără cu mai multă energie palmele sale de pământ, decât și apără marea proprietar o parte din întinsa sa proprietate.

Dlor, Austria dela început a arătat motivele politice cari au îndemnat-o se facă concesiunea de a primi înființarea comisiunii europene la gurile Dunărei!

Aceste motive era că prin această comisiune excepțională din regimul creat fluviilor mari, Europa înlătura preponderanța exclusivă a Rusiei dela gurile Dunărei, ca o consecință a neutralității Mării-Negre. Consimț și eu, statul cel mai important dintre statele danubiene, dicea guvernul austriac, ca se ne lepădăm în favoarea Europei de o parte din drepturile ce aparțin statelor riverane, spre a ajunge la paralizarea hegemoniei Rusiei, asupra Mării-Negre!

Am aci sub ochi o notă foarte importantă a comitelui Beust ministru de afaceri streine al Austriei, adresată către comitele Appony, ambasadorul austriac la Londra, din 19 Ian. 1871, atunci când se trata despre propunerea principelui Gortziacoff, de a se anula mărginirea impusă Rusiei prin tractatul dela Paris, de a nu avea flotă de resboiu în Marea-Neagră, însă tot deodată și despre prelungirea comisiunii europene dela gurile Dunărei? Această notă desvolta pe larg esatiațiunile Austriei de a se menține și asupra Dunărei un control european. Eată partea cea mai importantă a notei:

Cependant, pour faire ressortir la nécessité que, si une fois la question dela mer Noire est mise en avant par la Russie, il faudra également traiter des questions de la navigations dans leur ensemble il y a un point de vue plus élevé à placer en tête de toute la discussion, et nous ne devons pas craindre de l'aborder.

Déjà las des preliminaires de la paix de 1856 le gouvernement imperial et royal afin de contribuer pour sa part à atteindre le but éminent d'un contrôle européen sur

le forces navales de la Russie dans la mer Noire a consenti non sans quelque repugnance à subir pour son compte ce même contrôle européen sur le Danube.

Le gouvernement impérial et royal a fait le sacrifice que ce fleuve — malgré l'inégalité inépuisable des conditions physiques, commerciales et politiques des pays qui forment ses rives — fût non seulement rangé au nombre des rivières conventionnelles soumises à un régime uniforme et commun à tous les riverains — mais aussi placé en quelque sorte sous la surveillance de Puissances non-riveraines.

Or, si la dignité d'une grande Puissance est invoqué pour faire cesser, en faveur de la Russie, le contrôle européen sur la mer Noire, il n'est que juste que le même contrôle vienne à cesser également pour l'Autriche-Hongrie et pour ses co-riveraines sur le Danube etc. etc.

Cum vedeți, dlor la ori ce ocaziune guvernul austriac voia să se scuture de controlul pe care Europa și-l'a pestrat asupra Dunărei și în contra sa s'a făcut tratatul dela Londra, care prelungea existența comisiunii europene până la anul 1883, și ear' după tratatul dela Berlin și mai înainte prin același tratat dela Londra, Austria avu grigă de a se face a se prevedea că stă numai în puterea statelor riverane ale Dunărei de a se înțelege asupra condițiilor întrunirii comisiunii riverane statornicită prin art. 17 al tratatului de Paris.

Ce era aceea comisiune riverană, după tratatul de Paris? Era o comisiune compusă de toate statele riverane ale Dunărei, care avea dreptul să facă un regulament privitor la navigațiunea, poliția etc. a Dunărei însă acel regulament trebuia să păstreze principiul libertății navigațiunii Dunărei pe tot cursul ei, și spre a se pute pune în lucrare, el trebuia să fie aprobat de puterile europene. Eată ceea ce făcea pe Austria să dică prin nota comitelui Beust, că Dunărea se pusese sub controlul Europei, aceasta cu desplăcerea Austriei.

Cum știți la 1857, abia se subscriesese tratatul de Paris; și fără încă ca principiile române să fie organizate, să și înființată comisiunea riverană la Viena. Această comisiune a elaborat actul dela 1858, adică regulamentul de navigațiune pentru întreaga Dunăre, pe care Europa întreagă, întrunită în conferința dela Paris spre a se rosti asupra organizațiunii principatelor l'a respins, ca contrariu principiilor de libertate a navigațiunii proclamate prin tratatul de Paris l'a respins cu deosebire pentru două puncte: întâiu l'a respins pentru că am dis, actul de la Viena nu cuprindea libertatea de navigațiune în tot cursul ei, pentru toate paviloanele ci caută se favorizeze pe riverani sub nume de *grand cabotage* și *petit cabotage*; al doilea pentru că acel act dicea, că comisiunea riverană avea dreptul fără aprobarea Europei să și prefacă regulamentele acelea încuviințate de Europa.

La conferințele din Paris, Anglia și Franca au combătut mai întâiu acest act tocmai pentru aceste două metehne și însuși Austria a fost nevoită a recunoaște că actul de navigațiune încheiat la Viena și purcedat dela conferința dela Viena, avu aceste două păcate. Faptul pozitiv este că acest act înainte de a se aplica cădu în Dunăre, unde stătu înecat douăzeci și doi de ani, pînă ce în 1880 reapăru deasupra Dunărei la Galați, sub numele de ante-proiect. Acest ante-proiect conține însă două păcate originale pe cari le-a avut și actul din 1858. El nu consacra principiul libertății de navigațiune pentru toate paviloanele și emite earăși principiul fals cum că regulamentele făcute de comisiunea europeană ar pute mai târziu să se prefacă de către o simplă comisiune mixtă, fără aprobarea acestei comisiune europene. — Acestea ca *prolegomenon*.

Acum venim la cercetarea stărei legale, care astăzi este în vigoare pentru Dunăre în tot cursul ei. Această stare legală este aceea ficsată de tratatul dela Londra, din 13 Martie 1871. El n'a primit prin tratatul dela Berlin decât parțiale modificări. Cea mai importantă este aceea privitoare la spargerea Porților de Fer. Pre-

cum v'am arătat în cursul interpelațiunii mele privitoare la Porțile de Fer, art. 6 din tratatul dela Londra încredința spargerea stâncelor puterilor riverane adică Austriei și Turciei. Tratatul de Berlin o încredințează numai Austriei.

Art. 4 al acestui tratat prelungese durata comisiunii europene până la 1883, Aprilie 24, ear prin art. 5 se dicea că puterile riverane se vor înțelege împreună pentru fixarea condițiilor rechemarea în viciață a comisiunii riverane. Tratatul din Berlin ține o tăcere absolută asupra acestei chestiuni; însă adaugă regulamentele de navigațiune pentru întinderea Dunărei de la Galați la Porțile de Fer, se vor elabora de către comisiunea europeană. De aci rezultă că starea de lucruri creată de tratatul din Londra a primit prin tratatul dela Berlin 2 modificări: întâiu, Porțile-de-Fer, cum am dis, s'au dat în îndatorirea Austriei ca să le spargă și al doilea, comisiunea riverană s'a înlăturat într'un mod tacit și tutela Europei s'a întins până la Porțile-de-Fer.

Cum ați vădut, dlor Austria totdeauna a căutat ca se devie și se rămână singură stăpână pe Dunăre, ori când i s'a părut momentul oportun a cautat să se sustragă controlului Europei și a scăpa de comisiunea europeană. Însă în conferința dela Paris, din 1858 a fost declarat cumcă actul de navigațiune respins de Europa totuși se aplicase în susul Dunărei în Bavaria și Wurtemberg.

La congresul dela Berlin, unde mai mult de cât ori când reapăru rivalitatea și lupta de preponderanță în Orient între Austria și Rusia, guvernul Austriac nu scapă ocaziunea spre a se emancipa de controlul Europei cel puțin pentru o parte a Dunărei adică Dunărea austro-ungară.

Rusia biruitoare pe câmpurile de resboiu, biruitoare chiar prin tratatul dela San-Stefano, prin combaterea ce Europa făcea acestui tratat, se înfățișă ca biruită la masa-verde a congresului dela Berlin.

Plenipotențiarul ruși îndatorați ca cu ori-ce preț să țină la retrocederea Basarabiei, pe care însuși unii din diplomați ruși o califică ca o simplă cestiune de amor propriu, ca o tocadă a unei auguste persoane, se vădută nevoiți a o plăti cu concesiuni de o importanță mult mai mare. Când ei formulară mai înainte cererea despre înapoierea Basarabiei, li s'a observat din partea Angliei și Austriei că dacă s'ar înapoiia Rusiei Basarabia, s'ar slăbi garanțiile create de congresul din Paris pentru libertatea navigațiunii pe Dunăre, și prințul Gortziacoff respunse: Basarabia pentru România este cestiune de pământ pentru Europa ea nu poate fi de cât o cestiune de apă. Ei bine pentru aceasta din urmă cestiune, adică pentru asigurarea liberei navigațiunii a Dunărei, Rusia este gata a da Europei toate garanțiile cari le va voi și va cere. Aceste garanții se formulară în sfârșit de Europa în modul următor. Prelungirea în princip a duratei comisiunii europene și sporirea atribuțiunilor ei, uniformitatea regulamentelor întinse dela Sulina până la Porțile-de-Fer aceasta numai pentru că Porțile de fer nu erau încă stricate și erau în apropiere de hotarele Austriei; spargerea Porților de fer fu încredințată Austriei. Cum vedeți spre realizarea în parte a programului său relativ la Dunăre, Austria și găsi momentul oportun; căci Rusia nu se ocupa atunci de cât ca se grăbească cât mai curînd încheierea congresului dela Berlin. Activitatea sa era să ia Basarabia, Batumul, să se recunoască formarea statului Bulgariei. Austria ast-fel fără luptă căpăta Bosnia și Erțegovina, înjumătăți sporirile de teritoriu ce tratatul dela San-Stefano dase Muntenegrului și Serbiei, puse în cercul influenței sale exclusive. În cât pentru Dunăre, Rusia dase chiar în mâinile Austriei condeiul ca să reguleze cum va voi cestiunea. Ast-fel plenipotențiarul Austriei sustrasera mai întâiu toată Dunărea austro-ungară dela supraveghierea Europei, statornicită prin congresul dela Paris. În adevăr în jos de Porțile de Fer, supraveghierea în teorie a Europei se menține. Prin aceasta Europa credu că cel puțin dealungul Dunărei române se vor înlătura ciocnirea de preponderanță între Austria și Ru-

sia; eată ce sa regulat prin tratatul dela Berlin.

(Va urma.)

Varietăți.

* (În adunarea generală) a comitatului Sibiiului, care e verosimil că se va ține în 13 Iunie n. 1882, aflăm că au să se ocupe vacantele posturi de notari pentru cercurile Sibiiului și Necrich eventual unele posturi de adjuncți de pretori, apoi postul de medic pentru cercul pretorii Cîsnădia cu locuința în Tălmăciu. Concurenții la vre unul din aceste posturi au să și substearnă la timp, suplicile instruate dlui președinte al comitetului de candidațiune.

* (Necrolog). Dela Deva am primit următorul anunț de jale: Subscriși cu inima înfrîntă de durere anuncie prin aceasta tuturor conșanșenilor, amicilor și cunoscuților prea tristă scire despre trecerea la cele eterne a prea iubitei lor fice, sora și nepoata *Eugenia Horváth*, repausată în Domnul sâmbătă la 27 ale curente la 7 oare dimineață în etate de 18 ani. Rămășițele pămîntene ale prea iubitei defuncte se vor astruca după ritul gr. or. Luni în 29. l. c. la 4 oare d. a. în cimiteriul gr. or. din loc.

Deva, în 27 Maiu n. 1882.

Simion Horváth procuror de stat r. u. Eufemia Horvát, născută Lobonțiu, ca părinți. Camil, Aureliu și Constanția ca frați și respective soră. Dr. Demetriu Racuci, avocat și Josefina Racuciu, născută Lobonțiu, ca unchi și mătușă. Nicolau Lobonțiu, oficial judecătoresc și Iona Lobonțiu, născută conțesa Kun, ca unchi și mătușe. Stefan Lobonțiu, ca văr.

* Mai alu l elevilor scoalei capitale române din Orșcie, care s'a fost anunțat pe ziua de 3/15 Maiu, din cauza timpului nefavoritor de o parte ear' de alta, dându-se elevilor ferii pe Rusalii, — să amână pe 23 st. v. (I-a Duminică după Rusalii), la cea ce se atrage atențiunea Onor. public din loc și giur.

* Mulțămire publică. Subscriși pătrunși de generositatea coloniilor călei ferate Pișchii, exprimă în numele comit. paroch. pentru dăruirea unui clopot de 75 chilo și a unei toace pe samăa bisericii gr. or. din Biscarea, călduroasa lor mulțămire și recunoștință.

Biscarea la 15 Maiu 1882.

Alecsandru Muntean,

notariu.

N. Șinca,

președ.

* (Casul dela Tisa-Eszlar.) „P. Ll.“ și alte diare asupra căror Evreii au influență, la doue, trei zile după ce Onody și Istoczy amintiră în casa deputaților de dînsul, diceau că fata care se pretindea că a fost junghiată de hahamul evreesc, se află sănătoasă ca servitoare într'un sat vecin. Fata, diceau foile amintite, a fugit de frică pentru că perduse banii, cari i dedese mamă sa să tîrguiască cu ei în Ujfalu. „Ellenzék“ ce ne a sosit astăzi dice într'o telegramă a s'a: „Fiul cel de 16 ani al hahamului mărțurisece că făptuitorii au tăiat gâtul fetei și sângele l'au prins într'un vas. Pînă acum sînt arestați dece inși. La Tisa - Dobo s'a găsit un cadavru de fată fără cap. — În Eger fu arestat hahamul“. „P. Ll.“ de Marți constată că instrucțiunea asupra acestui fapt s'a început deja în ziua în care s'a denunciat (în 13 l. c. n.); că în decursul inchișițiunii s'au descoperit bănueli agrăvătoare. Pe lîngă toate cercările fata nu s'a putut afla. La tribunal s'a denunciat aflarea cadavrului fetei pretinse omorite.

* (Cronica judiciară.) Pisica cu nouă coți. Un oare care Georg Webber se află înaintea Curței cu ju-

rați, acusat fiind ca jefuitor. Într-o noapte lovise în cap pe un trecător și culcându-l la pământ, i-a furat diferite obiecte prețioase.

Jaful se pedepsea mai înainte cu moartea, iar astăzi numai cu închisoare pe mai mulți ani. S'a observat însă, că această pedeapsă n'are efectele dorite; din contră, în timpul din urmă tâlhăriile s'au înmulțit considerabil (ca la noi) și de aceea legea permite o pedeapsă suplimentară, care deși este trecătoare în efectele ei, ca ori ce punițiune corporală, totuși inspiră cea mai mare groază tâlharilor, pe când închisoarea îi lasă aproape indiferenți.

Pedepsirea cu așa numita pisică cu nouă coți (*cat-o'-nine-tails*) este într'adevăr una dintre cele mai teribile; ea sfișie spetele nenorocitului și deja la prima lovitură delicentul se bate în dureri nespuse. Următoarele lovituri aplicate de spetele'i sângeroase îl fac să și schimbe plânsul și țipetele într'un adevărat urlet de turbare. Din ce în ce puterile îl părăsesc și în locul sfișitoarelor strigăte de iertare, ce străbat tăcerea fioroasă a închisorei, vine un gemet nearticulat, pe-cursorul nesimțirii totale ce cuprinde în curând pe nefericitul individ.

Și în cazul de față s'a întrebuit acest mijloc de pedeapsă. Sentința s'a dat pentru cinci ani închisoare și 20 lovituri cu pisica cu nouă coți. Aușind aceasta condamnatul îngălbeni și începu se tremura ca varga. „O mylord“, duse el către judecător, „grație! grație! Voiu sta bucuros cinci ani închis, dar scutiți-mă de pisică...“

— Judecătorul: Jaful d-tale a fost prea insolent.

— Acuzatul: O mylord, mă voiu îndrepta, iertare, numai nu pisica, grozava pisică!

— Judecătorul: Sentința s'a pronunțat; luați pe condamnatul!

— Acuzatul (șindu se de bancă): Mylord, închideți-mă cât voiți, dar numai acum, numai de astă-dată lăsați pisica; aveți milă!

— Judecătorul: Nu meriți milă destul. — Într'acestea aproșii au pus mâna pe condamnatul, care se smuncea și dedea din mâni și din picioare ca un desperat, și îl tirăsc pe trepte în jos până în chilia sa. Frica de pisică i dedese puteri de uriași și încă mult timp s'au mai aușit resunând din coridorul suteran strigățile lui: „O mylord, iertare scutiți-mă de pisică numai de astădată!“

Nu mai cercetăm aici, dacă pedepsele în genere și teribila pisică în special pot da rezultate binefăcătoare și demne de ființă omenească!

* (Avertismente anonime). Acum o săptămână un domn cu un exterior distins dete o epistolă la ambasada germană din Petersburg pentru ambasadorul. La deschiderea acesteia se găsi o epistolă lungă, adresată principelui Bismarck și care conținea prea importante revelațiuni în privința încoronării din Moscva. Epistola provine dela un German din Moscva și dăce că trebuie să se ferească cineva de nihilității grămădiți în Moscva, cari au luat măsuri întinse contra vieții țarului și a persoanelor din jurul lui, cu ocazia încoronării. Autorul dă amănunte precise asupra complotului, accentuând că, între nihilisti sunt o mulțime de funcționari superiori și militari despre cari nici prin gând nu îi trece Curței că aparțin partidei nihiliste. Foia germană, care publică avisul de mai sus observă, că e greu de hotărât, dacă și întru cât pot fi adevărate aserțiunile adevăratului scriitor.

* (Mulțămită publică.) Societatea literară „Petru Maior“ a junimei române B-pestane și ține de datorință a-și exprima profunda sa mul-

țămire pentru marinimoasele contribuiri ale acelor P. O. Domni, cari s'au îndurat a-i întinde ajutoriu material și în anul presinte, precum urmează:

Lista dlui colect. V. Olteanu din Blaj: C. Papfalvi, I. Fekete, I. Antonelli, M. Moldovanu câte 3 fl., Dr. I. Raț 2 fl., I. Germanu 1 fl., B. Raț 2 fl., și Nestor 50 cr., G. Vlassa B. Olteanu câte 1 fl. Suma 18 fl. 50 cr.

Lista dlui colect. M. Kökényesdy din Bărcfalva: M. Kökényesdy, Au. Ivascu, M. Jurla câte 1 fl., I. Marchișu 50 cr., S. Papp 1 fl., E. Kökényesdy 50 cr. Suma 5 fl.

Lista dlui colect. Ieroteu Beleş, protosinel și vicariu din Oradia-Mare: Ieroteu Beleş 3 fl. Suma 3 fl.

Lista dlui colect. V. Mandrean din Caransebeș: Ilust. Sa I Popasu, Epp 6 fl., T. Doda 5 fl., F. Musta 2 fl., F. Adam 1 fl., N. Măndrean 1 fl. Suma 15 fl.

Lista dlui colect. I. Budințianu din Bocea m.: I. Budințianu 3 fl., D. Antonescu 2 fl., 50 cr., I. Marcu 1 fl., Z. Botoș 1 fl., I. Petricu 1 fl., A. Costean 1 fl., V. Diaconovicii 1 fl., M. Panajot 1 fl., Suma 11 fl. 50 cr.

Lista dlui colect. D. Roman din Sălise: Ana Roman 2 fl., Suma 2 fl.

Lista dlui colect. P. Miulescu din Biserica albă: F. Bauer. I. Roșu, P. Miulescu câte 1 fl. Suma 3 fl.

Lista Colect. dnei Luisa Sida din Stria: L. Sida 2 fl., C. Aiudanu 2 fl., A. Mera, Hofbauer câte 1 fl., D. Gabor 2 fl., S. Ioanovicu 50cr., I. Szántó 20 cr., Suma 8 fl. 70 cr.

Lista dlui colect. M. Andreica din Topánfalva: I. Poruț, G. Decianu, P. Ioanette câte 1 fl., G. Candrea 2 fl., I. Todea, G. Morariu câte 50 cr. Suma 6 fl.

Lista dlui colect. Dr. I. Nechita din Zilah: Dr. I. Nechita 5 fl., Dr. I. Maniu, V. Pop 1 fl. Suma 7 fl.

Lista dlui colect. Dr. M. Calefariu din Sălise: Dr. M. Calefariu 1 fl. 10 cr., Bucur I. Duma D. Florian P. Comșa câte 50 cr., Acilinescu 40 cr., Suma 3 fl. 50 cr.

Lista dlui colect. V. Bogdan din N. Sz. Miklos: V. Bogdan 10 fl. Suma 10 fl.

Lista dlui colect. V. Alecsandrescu din Varadia: C. Traică 40 cr., Boran, I. Alesandrescu, G. Țiunea, I. Buzianu, P. Niocu P. Viant, S. Mihailovicu câte 1 fl., M. Veisberger, Csakay Pál, Kelyenno, N. Miocu, Korb A. V. Branca. C. Farca V. Alecsandrescu câte 50 cr., P. Fabrian 20 cr., P. Sumanca 40 cr., Suma 13 fl., 50 cr.

Lista dlui colect. Dr. G. Popovicu din Kétegyháza: I. Boczkó, Dr. G. Popovicu, P. Chirilescu câte 1 fl., Minca Chirilescu, I. Ardelean, M. Ardelean câte 50 cr., G. Gross S. Iorianu câte 25 cr. Suma 6 fl.

Lista dlui colect. F. Leuca din Halmagiu: Ars. Tirus 25 cr., S. Ciorogariu 10 cr., I. Feier, P. Micluța M. Popovicu, N. Buduganu, L. Juga, F. Leuca câte 20 cr. Suma 1 fl. 55 cr.

Lista dlui colect. A. Erdössy din Rákssa: A. Erdössy 5 fl., I. Szerbáti V. Csora, I. Dunca C. Gogia, A. Hubanu, M. Rednicu I. Popu, G. Csorbay câte 1 fl., A. Brebanu 40 cr., S. Erdössy 30 cr., S. Anderco 40 cr., I. Funcsek 50 cr., Suma 14 fl. 60 cr.

Lista dlui colect. D. Negreanu din Beiuș: D. Fekete, Stefanica. V. Ignăț D. Negreanu câte 1 fl. Suma 4 fl.

Lista dlui colect. E. Trăila din Oravița: I. Tămășel, Dr. A. Maniu câte 3 fl., P. Cimponeriu, A. Popescu, A. Philipovicu, B. Munteanu, I. Lepa, Novacu, Manguicu câte 1 fl. Trăilă 2 fl. Suma 15 fl.

Lista dlui colect. I. Pap din Ilba: I. Pap 5 fl. Suma 5 fl.

Listu dlui colect. G. Serb din N. Pel: G. Serb, G. Petrovicu câte 3 fl., V. Avrămușiu 2 fl., Moca, Gergariu,

Crăciunescu, Ardelean câte 1 fl., Raț 2 fl. Suma 14 fl.

Lista dlui colect. I. Duvlea din Făgăraș: A. Meșianu d-șoara Popescu, dna Roman I. Cepeșu câte 1 fl., I. Duvlea 5 fl., Suma 9 fl.,

Lista dlui colect. V. Borgovan din Gherla Mguf. Sa. I. Anderco, Prepositu 2 fl. 50 cr., I. Pap 50 cr., Pordea 25 cr., Anton 50 cr., Amicul Familiei 50 cr., Hondorescu 50 cr., Pop 25 cr., Borgovan 50 cr., Suma 5 fl. 50 cr.,

Lista dlui colect. Dr. I. Pușcariu din Sibiu: Il. Sa N. Popea 5 fl., Dr. I. Pușcariu 3 fl., Frateș, Dr. Moga, Leben Ulain câte 2 fl., Petrescu, Dr. Nemeșu, Dr. Brote câte 1 fl. Suma 19 fl.

Lista dlui colect. Mihuțu din Beiuș: Roman 3 fl., Boițu, Fasse, Mihuț câte 1 fl. Suma 6 fl.

Lista dlui colect. S. Popovicu din Karczag: S Popovicu 5 fl., Suma 5 fl.

S Poruțu din Timișoara: Barbu, Andreaviciu, Nediciu, Pascu, Ciobanu câte 1 fl., Ursu cu 10 cr., Argane 50 cr., S. 5 fl., 60 cr.,

În fine ne exprimăm cea mai călduroasă mulțămire Il. Sale dlui I. cav. de Pușcariu pentru osteneala, cu care a adunat la sine obolul destinat Soc. noastre.

B-pesta 25 Maiu st. n. 1882.

În numele soc.

Georgiu Alea, Demetriu Horváth,
sec. ca vpr. subst. cassariul sec.

Loterie.

Mercuri 30 Maiu n. 1882.

Sibiu: 17 60 63 3 5

Bursa de Viena și Pesta
Din 30 Maiu n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.45	119.50
Renta de aur ung. de 4%	88.50	88.35
Renta ung. de hârtie	86.35	86.35
Imprumutul drumurilor de fer ung.	134.25	134.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	91.25	91.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	111.—	111.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	96.30	95.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	97.90	98.—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	97.25	97.50
Obligațiuni urbariale temeșane	97.75	98.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	97.—	97.50
Obligațiuni urbariale transilvane	99.—	98.—
Obligațiuni urbariale croato-slavo-voivone	99.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decime de vin	—	97.—
Sorși ungurești cu premii	418.—	417.50
Sorși de regularea Tisei	108.—	108.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.40	76.40
Datorie de stat austr. în argint	77.10	77.—
Renta de aur austriacă	94.1	94.—
Sorși de stat dela 1860	130.—	130.—
Ațiuni de bancă austro-ung.	820.—	824.—
Ațiuni de bancă de credit ung.	331.50	335.50
Ațiuni de credit austr.	336.06	336.20
London (pe polița de trei luni)	11 985	119.90
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	99.90
Argint	—	—
Galbin	5.65	5.64
Na oleon	9.50 ^{1/2}	9.50
100 marce nemțesci	58.50	58.55

Nr. 103.

[83] 3—3

CONCURS.

Conform ordinațiunei consistoriale dto 31 Decemvre 1881 Nr. 3963 referitoare la ocuparea postului de capelan în comuna de clasa III Bulbuc și filia Curpeni se escrie a doua oară concurs cu terminul de 30 de zile dela prima publicare în diarul „Tel. Rom.“

Emolumentele sânt:

Jumătate din venitele parochiali cari computeate în bani dau suma de 180 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne petițiunile lor instruite în înțelesul dispozițiunilor statutului organic la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiului II până la terminul mai sus însemnat.

Secărâmb 29 Aprilie 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial concernente.

Sabin Piso m. p.,
protopresbiter.

Nr. 3.

[81] 2—3

EDICT.

Andrieu Săceleanu din Zabala în Treiscaune, care dela 1877 a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Paraschiva lui Ioan Varză tot de acolo și nu i se scie ubicațiunea, prin aceasta se citează înaintea subsemnatului for matrimonial a se înfățișa în termen de un an și o zi dela datul de față, spre a responde la acțiunea divorțială a soției sale căci la din contră, procesul întentat contra lui se va pertracta și decide și în absența lui, conform canoanelor S. noastre biserici

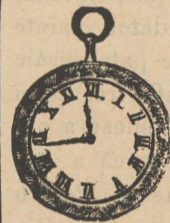
Dela scaunul protopresbiteral gr. or. al Treiscaunelor.

Brețice în 29 Aprilie 1882.

Spiridon Dimian,
adm. prot.

[86]

2—3

Numai odată

se ofere o ocaziune așa de favorabilă de a procura un orologiu escelent cu jumetate prețul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lăsat neatinsă și Elveția. Consecența a fost emigrarea lucrătorilor în masse, care a periclitat existența fabricilor. Și fabrica reprezentată de noi, care e cea dintâi și cea mai însemnată fabrică de orologe, a închis de o cam dată fabrica sa, încredințându-ne pe noi cu vânzarea fabricatelor sale. Aceste așa numitele orologe-de-buzunariu-Washington sânt cele mai bune de pe lume, sânt foarte elegant gravurate și înfrumșate și lucrate după sistemul american.

Toate orologeale sânt repassate (esaminate) pe secundă și garantăm pentru fie-care 5 ani

Ca dovadă a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin aceasta în public, că sîntem gata a reprimi și schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu fără cheie de întors la toartă, cu mantelă de cristal, regulate cu acuratețea estra-ordinară pe secundă; afară de aceasta aurite prin electro-galvanism nou, dimpreună cu lanț și medalion etc., prețul de mai înainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unul.

1000 ancore esemplare de lucu din argint, pe 15 rubinuri cu cadranuri în email, arătător de secunde, sticlă lată de cristal, mai înainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.25 de unul, toate repassate pe secundă.

1000 orologe-cilindre înfrumșate în capsulă de nickel argint, cu sticlă lată de cristal pe 8 rubinuri foarte fin repassate, dimpreună cu lanț medalion și cutie de catifea, mai înainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unul.

1000 orologe ancore de argint veritabil de 13 loți, probat de oficiul monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afară de aceasta aurite prin electricitate, foarte fin regulate. Orologeale au costat mai înainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 unul.

1000 orologe remontoire-Washington de buzunariu din argint greu și veritabil de 13 loți probat la oficiul c. r. de punciare, pe lângă garanție severă repassate pe secundă, cu mecanism de nickel așa încât orologeale aceste n'au nici când lipsă de reparatură. Orologeale aceste au costat mai înainte fl. 40 și astăzi se capătă cu prețul fabulos de eftin numai cu fl. 20. Afară de aceasta lângă fie-care orologiu se dă grătit un lanț, medalion și cutie de catifea!

1000 orologe pentru doamne de aur veritabil cu 10 rubinuri, mai înainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orologe remontoire de aur veritabil pentru domni sau doamne, mai înainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 orologe de părete cu încadratură de email cel mai fin și cu mecanism de sunat, mai înainte cu fl. 6 acum cu fl. 3.75 unul repassat.

650 orologe destepătoare cu aparat de larmă, foarte fin regulate, aplicabile și ca orologe pe masa de scris, mai înainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru foarte fin de sculptură în căsuli înalte gotice de lemn, de întors în fie-care a opta zi, regulate fin pe secundă, foarte frumoase și imponente; de oare-ce un astfelu de orologiu și în 20 de ani mai are preț indoit-se nu lipsescă astfelu de orologiu din nici o familie, mai cu samă pentru că astfelu de piesă de cabinet este decor în fie-care locuință. Orologeale aceste costau mai înainte fl. 35, acum numai fabulosul preț excepțional de eftin de fl. 15.75 unul.

Comandând cine-va orologe pendule are să adauge și o arvună.

Adresa:

Desfacere de orologe

Fabriciei de orologe Fromm.

Viena Rothenbaumstrasse Nr. 9, Parterre.